

Information till köpare om hanteringen av hybrid- och elfordon

Dessa anvisningar är avsedda för köpare av skadade hybrid- eller elbilar. De innehåller information om god praxis och rutiner inom branschen samt om lagstiftning och myndighetsföreskrifter gällande elsäkerhet. Syftet med dem är att förbättra säkerheten i hanteringen av fordon.

Allmänna observationer gällande säkerhet

Hybrid- och elfordon innehåller ett drivbatteri och andra högspänningskomponenter, och man måste därför fästa särskild uppmärksamhet vid korrekt och trygg hantering av fordonet.

- Läs fordonstillverkarens anvisningar gällande den aktuella bilmodellen och bekanta dig med elsystemets funktion
- Bekanta dig noggrant med produkten
- Utred fordonets allmänna skick och de upptäckta skadorna i synnerhet i batterierna och högspänningskomponenterna
- Beakta fordonets egenskaper och deras effekter från fall till fall i all hantering av fordon (förflyttning, transport, förvaring, felsökning, reparation etc.)
- Bekanta dig med elsäkerhetslagen och myndighetsföreskrifter (Tukes och Traficom)

Hantering av en skadad hybrid- eller elbil kräver särskild yrkeskunskap och kompetens. Beakta fordonstillverkarens anvisningar vid reparation och i all hantering. Vid behov bör man vända sig till fordonstillverkarens officiella representant eller en aktör med specialkompetens i ärendet för att få mer information.

Säker hantering av en skadad hybrid- eller elbil

Felaktig hantering av högspänningskomponenterna i hybrid- och elbilar kan orsaka livsfara. Hantering av batterier och högspänningskomponenter är elarbete, som kräver att man följer elsäkerhetsföreskrifterna. (*Elsäkerhetslagen 1135/2016*)

Vid reparationer ska säkerhetsstandarden SFS 6002 för elarbeten följas. Den som reparerar ett elfordon ska vara yrkeskunnig och omsorgsfull. Reparatören ska också bekanta sig med riskerna med el och den aktuella bilmodellens elsystem för att säkerställa ett tryggt elarbete. Fordonsreparatören ansvarar för att den reparerade hybrid- eller elbilens (elutrustningens) elsystem är säkert och uppfyller kraven.

I säker hantering ska man bland annat beakta följande

- Läs alltid biltillverkarens anvisningar för bilmodellen
- Kontrollera vilka kontroller och åtgärder som har utförts i fordonet (t.ex. skadeanalys, granskningsrapport för elsystemen, batteriernas skick och status etc.)
- Ta reda på om fordonet har gjorts spänningsfritt, och om reparationen även kräver att fordonet görs spänningsfritt och att högspänningskomponenterna lösgörs före reparationen (t.ex. fordon vars högspänningssystem är helt, så att fordonet har spänning, medan karossen är skadad)
- Kontrollera vilka anteckningar som har gjorts i myndighetsregistret på grund av de observationer som gjorts
- Ta reda på vilka dokument som eventuellt behövs vid en ny besiktning av fordonet
- Ta reda på om fordonet är föremål för återkallelser (<https://takaisinkutsut.traficom.fi/>)
- Säkerställ att de delar som används i reparationen uppfyller kraven
- Säkerställ under reparationen att fordonet märks och isoleras samt att utomstående personer varnas för högspänningssystemets risker.

Kom ihåg att fordonet även kan ha andra skador utöver de som observerats. Batteriet i en hybrid- eller elbil kan ha inre skador utöver de yttre skador som orsakats av en fysisk träff eller kollision.

Säker transport och förvaring av fordon och deras batterier

Beakta säkerheten och bestämmelserna om förflyttning, transport och förvaring av fordon

- För att undvika ytterligare skador ska du beakta drivbatteriets och högspänningskomponenternas läge när du exempelvis lyfter eller flyttar bilen
- Om du inte sköter transporten själv rekommenderas att du i förväg bekantar dig med olika transportföretags krav i fråga om transport av hybrid- och elfordon (transportföretag, rederier etc.)

Om du misstänker eller observerar skador på ellinjen eller drivbatteriet, ska du bland annat beakta följande:

- Ett säkert avstånd till andra fordon, byggnader och andra brännbara material
- Se till att batteriets skick granskas på ett dokumenterat sätt i ett så tidigt skede som möjligt, och övervaka fordonet under förvaringen
- Observera fordonstillverkarens anvisningar om exempelvis villkoren för byte eller reparation av drivbatteriet
- I transport av ett fordon med skadade högspänningskomponenter ska man beakta tillämpligheten hos TFÄ-bestämmelserna om transport av farliga ämnen (*i fråga om drivbatteriet i hybridfordon, observera TFÄ-specialbestämmelser 666 och 667*).

Även om ett skadat drivbatteri i ett fordon är stabilt vid tidpunkten för köpet, kan eventuella inre skador leda till brandfara på längre sikt. Om bilen börjar ge ifrån sig ljud eller rök eller dess temperatur stiger, är det sannolikt att fara föreligger.